

به نام خداوند خورشید و ماه |
که دل را به نامش خرد داد راه |

کتاب
استراتژیک
آزمون‌های ورودی
تیزهوشان

ششم و نهم

تیزهوشان

مه‌ما تست

هوش و استعداد تحلیلی

کلامی و ادبی

مهندس مصطفی باقری
دکتر امین یزدی‌زاده

+ پاسخنامه‌ی خیلی تشریحی

+ به همراه گنجینه‌ی کامل لغات
و ترکیب‌های کتاب‌های درسی
از پایه‌ی سوم تا پایه‌ی نهم

+ به انضمام مجموعه‌ی
کامل کنایه‌ها و ضرب‌المثل‌های
پارسی به همراه معانی و کاربرد

توجه کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به انتشارات مهروماه است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز کتبی از ناشر ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه مؤلفان

آسمان فرصت پرواز بلند است

قصه این است چه اندازه کبوتر باشی

خداوند بزرگ را شاکرم که یک بار دیگر توفیق خدمت به دانش‌آموزان علاقه‌مند و همکاران ارجمندم را در قالب یک نگارش دیگر نصیب بنده گردانید.

انتشارات مهروماه به حکم وظیفه‌ای که در زمینه گسترش دانش و پرورش ذهن دانش‌آموزان مستعد برای خود قائل است، کتاب ۱۰۰۱ تست هوش و استعداد کلامی و ادبی را از تابستان ۱۳۹۸ در دستور کار خود قرار داد. با توجه به استقبال بی‌نظیر دانش‌آموزان و اساتید و مدیران مجموعه‌ها از دیگر کتاب‌های چاپ‌شده، بار مسئولیت‌ها و حساسیت‌های ما صد چندان گردید.

علی‌رغم اینکه نگارش اولیه‌ی کتاب در آذرماه به پایان رسید، اما ضعف‌هایی در برخی از قسمت‌های آن احساس می‌کردم که با استانداردها و وسواس‌های شخصی‌ام سازگاری نداشتند؛ بنابراین تصمیم گرفتم برای پوشش کاستی‌ها و کم‌سوادیهای خودم از یک همکار متخصص در حوزه ادبیات در این کتاب کمک بگیریم. در این راستا از دوست و همکار ارجمندم جناب آقای دکتر یزدی‌زاده که در زمینه هوش کلامی، سال‌ها فعالیت درخشان داشته‌اند طلب کمک و همکاری کردم و ایشان با روی باز از این موضوع استقبال کردند. بدین ترتیب اولین تجربه من در نگارش کتاب به صورت مشترک با یک همکار دیگر شکل گرفت که اتفاقاً بسیار تجربه سازنده و دلچسبی بود. درسنامه‌های کامل و نکات بسیار غنی که در کتاب خواهید دید، همگی مرهون زحمات این همکار ارجمند می‌باشد و تقریباً ۱۰۰۰ تست و مثال حل‌شده در این کتاب حاصل کار ایشان است.

مجموعه‌ای که در دست دارید شامل ۲۲۸۷ تست مختص بخش هوش کلامی که در ۵ بخش ۱۳ فصل و ۱۰۱ مبحث طبقه‌بندی شده و همچنین گنجینه‌های ارزشمندی هم به کتاب پیوست شده که شامل ۲۱۰۰ واژه‌ی مهم با معنی، ۴۳۰ کنایه به همراه کاربرد، ۳۵۰ ضرب‌المثل به همراه مفهوم، ۱۶۸ واژه‌ی هم‌آوا و ۷۰ واژه‌ی ایهام‌ساز است و این هم از کرامات مهروماه است که کتاب ۱۰۰۱ تست آن شامل ۲۳۰۰ تست است. با توجه به رویکرد جدید آزمون‌های ورودی مدارس سمپاد، کتاب حاضر قطعاً کتابی استراتژیک برای داوطلبان آزمون‌های تیزهوشان است و ان‌شاءالله می‌تواند کمکی تمام‌عیار قلمداد شود.

در شکل‌گیری این کتاب کلیه همکاران ارجمندم در انتشارات مهروماه سنگ تمام گذاشتند و به جرأت نگارنده کوچک‌ترین سهم را ایفا نموده است که بر خود واجب می‌دانم مراتب قدردانی خود را از ایشان ابراز دارم.

در ابتدا از جناب آقای احمد اختیاری عزیز، مدیر توانمند و فرهیخته انتشارات مهروماه که با صبر و حوصله و اشتیاق فراوان و فراهم آوردن تمامی امکانات، زمینه خلق این اثر را فراهم کردند، بسیار سپاسگزارم. همچنین همکارانمان در واحد ویراستاری به‌ویژه سرکار خانم ملکی که در واقع بیشترین زحمات را برای کتاب متقبل شدند، صمیمانه سپاسگزارم. همکاران عزیزمان در واحد تولید سرکار خانم سیاوشی مدیر تولید و جناب آقای صفایی که در کنار دیگر اعضا به‌طور شبانه‌روزی برای این کتاب زحمت کشیدند، منت بسیاری بر گردن بنده دارند. همچنین عزیزانمان در واحد چاپ، واحد هنری، واحد روابط عمومی و واحد فروش که همگی تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیری برای خلق این اثر متحمل شده‌اند و خود به عینه شاهد این زحمات بوده‌ام و صمیمانه از آنها سپاسگزارم.

از همکار بسیار ارجمندم سرکار خانم اسرافیلی به خاطر کمک‌های بی‌دریغشان تشکر ویژه‌ای دارم و در پایان با کسب اجازه از ساحت مقدس امام زمان و روح بزرگوار پدر ارجمندم به سهم خودم این اثر را به‌طور ویژه به مادر عزیزم، دبیر دوست‌داشتنی بازنشسته‌ی ادبیات تقدیم می‌کنم.

دوستدار همیشگی شما

مهندس مصطفی باقری

به نام ایزدمنان

قبل از هر بیانی بر خود لازم می‌دانم در کسوت شاگردی از اهتمام شبانه‌روزی و ارزشمند جناب آقای مهندس مصطفی باقری، در نگارش و گردآوری این کتاب بی‌نظیر و دیگر کتب پرمحتوای ایشان تقدیر و تشکر نمایم و بر خود می‌بالم که روزگار، توفیق همکاری با چنین فرهیخته‌ای را نصیبم کرد و توانستیم با توجه به سؤالات تیزهوشان سال‌های گذشته و اهمیت دادن طراحان به بخش هوش کلامی و ادبی، تهی بودن بازار از دارا بودن یک کتاب با تست‌های کاملاً جدید و تألیفی با رویکردی مفهومی و همچنین نیازهای دانش‌آموزان، معلمین و اولیای گرامی که در طی یک سال اخیر، جای خالی چنین کتابی را احساس می‌کرده‌اند، آن را به تحریر درآوریم.

امیدوارم این کتاب، نه انجام، بلکه شروع راهی باشد در روند خلق نگاهی تازه به هوش ادبی و کلامی؛ از این رو، این کتاب نه تنها برای دانش‌آموزان و داوطلبان ورود به مدارس استعدادهای درخشان (ششم و نهم)، بلکه برای تمام دانش‌آموزان و حتی دبیران گرامی و هر ایرانی که بخواهد در ابتدا با ادبیات و وطنش و بعد با سؤالات و الگوهای متنوع هوش کلامی آشنا بشود، سودمند است.

گفتنی است زحمات سایر عزیزانی که در این میان نقش مؤثر داشته‌اند، نیز فراموشی‌شدنی نیست. جا دارد از سرکار خانم فائزه شهایی‌نژاد (استان خوزستان - اهواز) که بنده را در این مسیر سخت، در نگارش و طراحی سؤالات یاری رساندند، همچنین خانواده‌ی عزیزم که در نگارش سطر به سطر این مجموعه، هم‌نفس من بودند، از صمیم قلب نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم و از خداوند دادگر و متان برای همگی آنان بهترین‌ها را آرزو کنم.

دکتر امین یزدی‌زاده

فهرست

بخش ۱: توانایی‌های کلامی

فصل ۱: روابط کلامی

- مبحث ۱: مترادف‌ها (مسائل نوع ۱) ۹
مبحث ۲: مترادف‌ها (مسائل نوع ۲) ۱۱
مبحث ۳: مترادف‌ها (مسائل نوع ۳) ۱۲
مبحث ۴: مترادف‌ها (مسائل نوع ۴) ۱۳
مبحث ۵: مترادف‌ها (مسائل نوع ۵) ۱۴
مبحث ۶: معادل تک‌کلمه‌ای ۱۵
مبحث ۷: توصیف واژه (مسائل نوع ۱) ۱۶
مبحث ۸: توصیف واژه (مسائل نوع ۲) ۱۸
مبحث ۹: متضادها (مسائل نوع ۱) ۲۰
مبحث ۱۰: متضادها (مسائل نوع ۲) ۲۱
مبحث ۱۱: متضادها (مسائل نوع ۳) ۲۲
مبحث ۱۲: متضادها (مسائل نوع ۴) ۲۳
مبحث ۱۳: هم‌خانواده‌ها ۲۳
مبحث ۱۴: جمع و مفرد کلمات ۲۴
مبحث ۱۵: مسائل ترکیبی تضاد و ترادف ۲۵
مبحث ۱۶: مسائل ترکیبی کلی ۲۶

فصل ۲: ساختار، اجزا و املاي واژگان

- مبحث ۱۷: ساختار واژه ۲۸
مبحث ۱۸: یافتن غلط املايي براساس معنی لغت ۳۱
مبحث ۱۹: یافتن غلط املايي در گزینه‌ها ۳۳
مبحث ۲۰: تشخیص غلط املايي در متن ۳۶
مبحث ۲۱: جایگذاری واژه‌ی درست در متن با توجه به املاي آن ۳۷

فصل ۳: ارتباطات واژگان

- مبحث ۲۲: رابطه‌ی ترادف و تضاد ۳۹
مبحث ۲۳: رابطه‌ی تضمین ۳۹
مبحث ۲۴: رابطه‌ی جایگاهی ۴۰
مبحث ۲۵: رابطه‌ی ساختاری ۴۱
مبحث ۲۶: رابطه‌ی بزرگی و کوچکی ۴۱
مبحث ۲۷: رابطه‌ی علت و اثر ۴۲
مبحث ۲۸: رابطه‌ی وسیله‌ای ۴۳
مبحث ۲۹: رابطه‌ی سه‌واژه‌ای ۴۳
مبحث ۳۰: مسائل ترکیبی ۴۴

فصل ۴: تناسب واژگان

- مبحث ۳۱: تناسب در ارتباط کلمه‌ها (مسائل نوع ۱) ۴۹
مبحث ۳۲: تناسب در ارتباط کلمه‌ها (مسائل نوع ۲) ۵۲
مبحث ۳۳: تناسب در ارتباط کلمه‌ها (مسائل نوع ۳) ۵۴
مبحث ۳۴: تناسب دوگانه در ارتباط کلمه‌ها ۵۷
مبحث ۳۵: تناسب در ارتباط سه کلمه ۶۰
مبحث ۳۶: یافتن ویژگی مشابه بین کلمات (مسائل نوع ۱) ۶۱
مبحث ۳۷: یافتن ویژگی مشابه بین کلمات (مسائل نوع ۲) ۶۵
مبحث ۳۸: انتخاب کلمه‌ی مشابه ۶۶

فصل ۵: دسته‌بندی واژگان

- مبحث ۳۹: دسته‌بندی کلمات (مسائل نوع ۱) ۷۰
مبحث ۴۰: دسته‌بندی کلمات (مسائل نوع ۲) ۷۲
مبحث ۴۱: انتخاب جفت کلمه‌ی متفاوت ۷۶
مبحث ۴۲: دنباله‌ی منطقی کلمات ۸۰
مبحث ۴۳: بخش‌های ضروری ۸۵
مبحث ۴۴: بررسی درستی حقیقت ۸۸

بخش ۲: درک، تصحیح و تکمیل عبارات ... ۸۹

فصل ۶: کامل کردن گزاره‌ها

- مبحث ۴۵: جایگذاری واژه‌ی مناسب در جمله ۹۱
مبحث ۴۶: جایگذاری حرف ربط مناسب ۹۶
مبحث ۴۷: تکمیل عبارت ۹۷
مبحث ۴۸: جایگذاری واژگان مناسب در عبارت ۹۸
مبحث ۴۹: جایگذاری حروف ربط مناسب در عبارت ۱۰۰
مبحث ۵۰: جایگذاری با ترتیب مناسب ۱۰۱
مبحث ۵۱: یافتن جمله‌ی مناسب واژه ۱۰۵
مبحث ۵۲: یافتن واژه‌ی مناسب از بین عبارت‌ها ۱۰۷
مبحث ۵۳: یافتن واژه‌ی نادرست و جایگذاری ۱۰۸
مبحث ۵۴: جایگذاری و کامل کردن شعر ۱۱۰

فصل ۷: ضرب‌المثل‌ها و قرابت معنایی

- مبحث ۵۵: معانی، کاربردها و قرابت معنایی ضرب‌المثل‌های مدرسه‌ای ۱۱۳
مبحث ۵۶: ضرب‌المثل‌ها (مسائل نوع ۱) ۱۲۲
مبحث ۵۷: ضرب‌المثل‌ها (مسائل نوع ۲) ۱۲۳
مبحث ۵۸: ضرب‌المثل‌ها (مسائل نوع ۳) ۱۲۵
مبحث ۵۹: ضرب‌المثل‌ها (مسائل نوع ۴) ۱۲۶
مبحث ۶۰: ضرب‌المثل‌ها (مسائل نوع ۵) ۱۲۷

بخش ۵: دقت، سرعت، توجه و تمرکز ۲۵۱

فصل ۱۲: سنجش سرعت با سؤالات کلامی

- مبحث ۹۱: واژه‌سازی ۲۵۳
مبحث ۹۲: تشخیص معنایی واژه در گزاره‌های مشابه ۲۵۸
مبحث ۹۳: ساختار واژه ۲۵۹
مبحث ۹۴: رابطه‌ی واژگان ۲۶۰
مبحث ۹۵: جمله‌سازی ۲۶۲

فصل ۱۳: سنجش دقت و سرعت با سؤالات تحلیلی

- مبحث ۹۶: تشخیص تعداد موضوعات مختلف در متن ۲۶۵
مبحث ۹۷: تشخیص واژگان در سطرها و ستون‌ها ۲۶۶
مبحث ۹۸: تشخیص نوشتاری گزاره‌های مشابه و غیرمشابه ۲۶۷
مبحث ۹۹: کدگذاری شکل‌ها و حروف ۲۶۸
مبحث ۱۰۰: ردیابی خروجی‌های متوالی ۲۷۰
مبحث ۱۰۱: معمای الفبایی ۲۷۴

بخش ۶: پاسخ‌نامه ۲۷۹

بخش ۷: پیوست ۳۳۱

- گنجینه‌ی مفاهیم و معانی واژگان مدرسه‌ای ۳۳۲
گنجینه‌ی کنایه‌ها، ضرب‌المثل‌ها، واژه‌های هم‌آوا و واژه‌های ایهام‌ساز ۳۴۹

فصل ۸: تصحیح و مرتب‌سازی

- مبحث ۶۱: گنجینه‌ی نکات نگارشی تصحیح جملات ۱۲۹
مبحث ۶۲: تصحیح جملات ۱۳۳
مبحث ۶۳: مرتب‌سازی جملات ۱۳۷
مبحث ۶۴: گنجینه‌ی نکات جمله‌سازی ۱۴۶
مبحث ۶۵: جمله‌سازی (مسائل نوع ۱) ۱۴۸
مبحث ۶۶: جمله‌سازی (مسائل نوع ۲) ۱۵۰
مبحث ۶۷: جمله‌سازی (مسائل نوع ۳) ۱۵۰

بخش ۳: استدلال، درک و تحلیل متن ۱۵۳

فصل ۹: درک مطلب و نتیجه‌گیری

- مبحث ۶۸: تشخیص موضوع کلی ۱۵۵
مبحث ۶۹: انواع سؤالات نتیجه‌گیری از متن ۱۵۷
مبحث ۷۰: تجزیه و تحلیل متن (مسائل نوع ۱) ۱۶۹
مبحث ۷۱: تجزیه و تحلیل متن (مسائل نوع ۲) ۱۷۳
مبحث ۷۲: انواع سؤالات درک مطلب ۱۷۴

بخش ۴: مسائل الفبایی و

کدگذاری‌های کلامی ۱۸۷

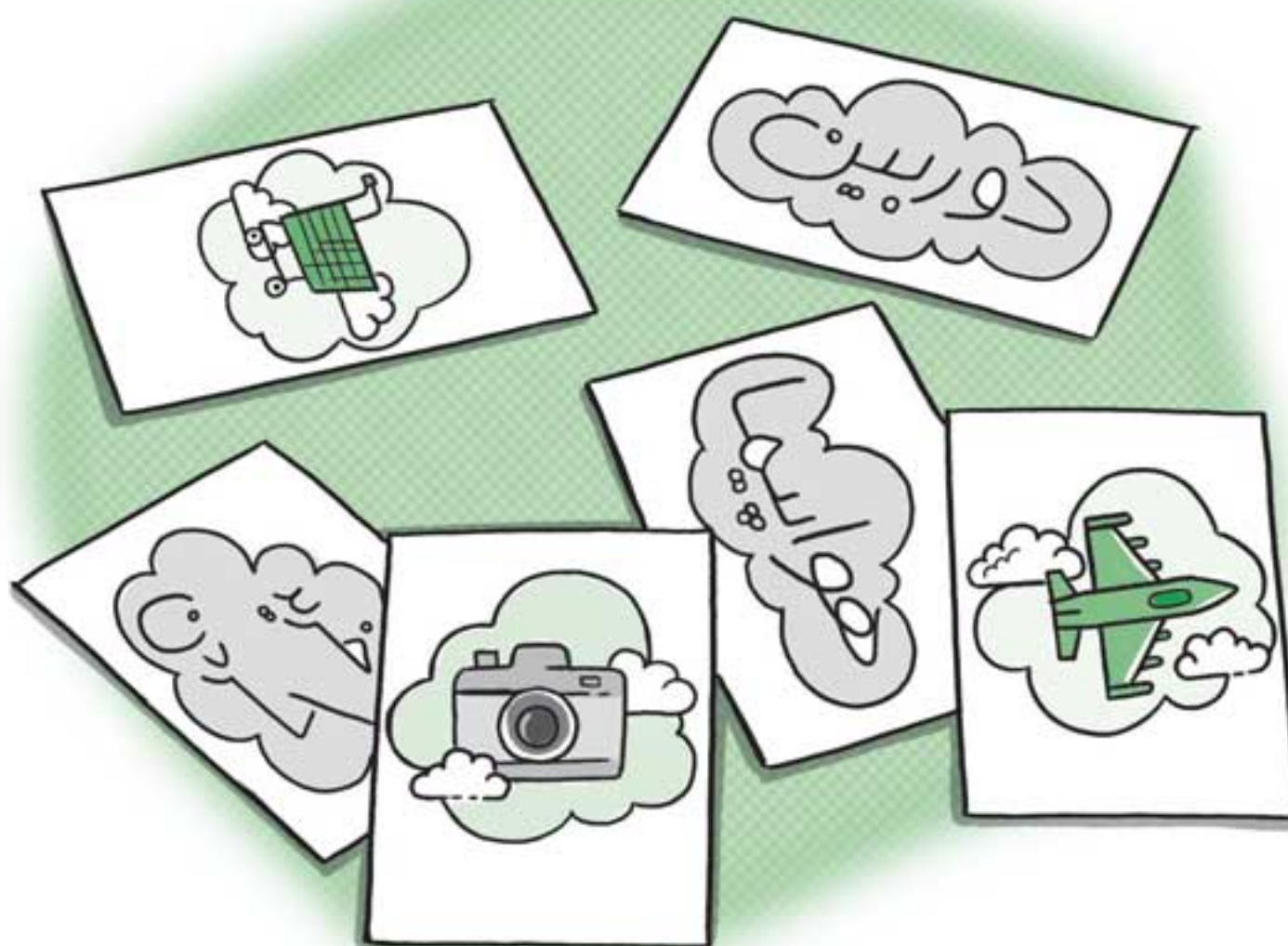
فصل ۱۰: سؤالات مبتنی بر حروف الفبا

- مبحث ۷۳: مرتب کردن کلمات براساس حروف الفبا ۱۸۹
مبحث ۷۴: ترتیب قرارگیری کلمات در فرهنگ لغت ۱۹۵
مبحث ۷۵: ارتباط بین حروف تشکیل‌دهنده‌ی کلمه ۱۹۷
مبحث ۷۶: اجرای قاعده بین حروف ۲۰۰
مبحث ۷۷: ساخت کلمات بامعنی (مسائل نوع ۱) ۲۰۴
مبحث ۷۸: ساخت کلمات بامعنی (مسائل نوع ۲) ۲۰۶
مبحث ۷۹: ساخت کلمات بامعنی (مسائل نوع ۳) ۲۰۹
مبحث ۸۰: انتخاب دسته حروف متفاوت ۲۱۲
مبحث ۸۱: تناسب در ارتباط حروف ۲۱۹

فصل ۱۱: کدگذاری و رمزگشایی‌های کلامی

- مبحث ۸۲: کدگذاری با حروف ۲۲۳
مبحث ۸۳: رمزگشایی از حروف ۲۲۷
مبحث ۸۴: کدگذاری حروف با اعداد ۲۲۹
مبحث ۸۵: کدگذاری اعداد با حروف ۲۳۲
مبحث ۸۶: کدگذاری با استفاده از جدول ۲۳۵
مبحث ۸۷: کدگذاری کلمات با کلمات ۲۳۸
مبحث ۸۸: کدگذاری با یک زبان فرضی ۲۴۱
مبحث ۸۹: کدگذاری کلمات با اعداد ۲۴۵
مبحث ۹۰: کدگذاری تحلیلی با حروف ۲۴۷

توانایی‌های کلامی

فصل ۲: ساختار، اجزا و املاي واژگان

فصل ۱: روابط کلامی

فصل ۴: تناسب واژگان

فصل ۳: ارتباطات واژگان

فصل ۵: دسته‌بندی واژگان

بخش ۲

درک، تصحیح و تکمیل عبارات

فصل ۷: ضرب المثلها و قرابت معنایی

فصل ۶: کامل کردن گزاره‌ها

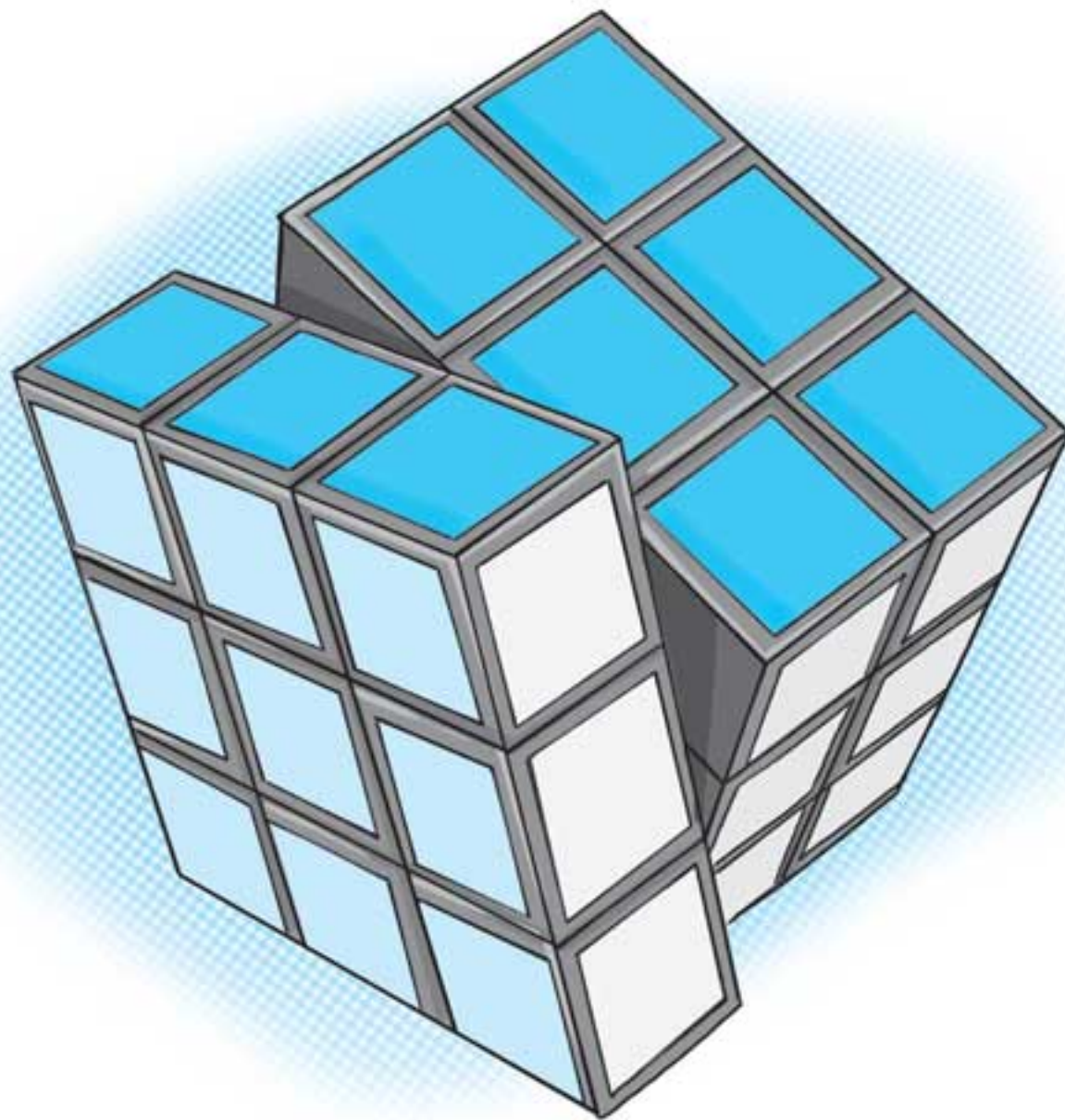

فصل ۸: تصحیح و مرتب‌سازی

بخش ۳

استدلال، درک و تحلیل متن

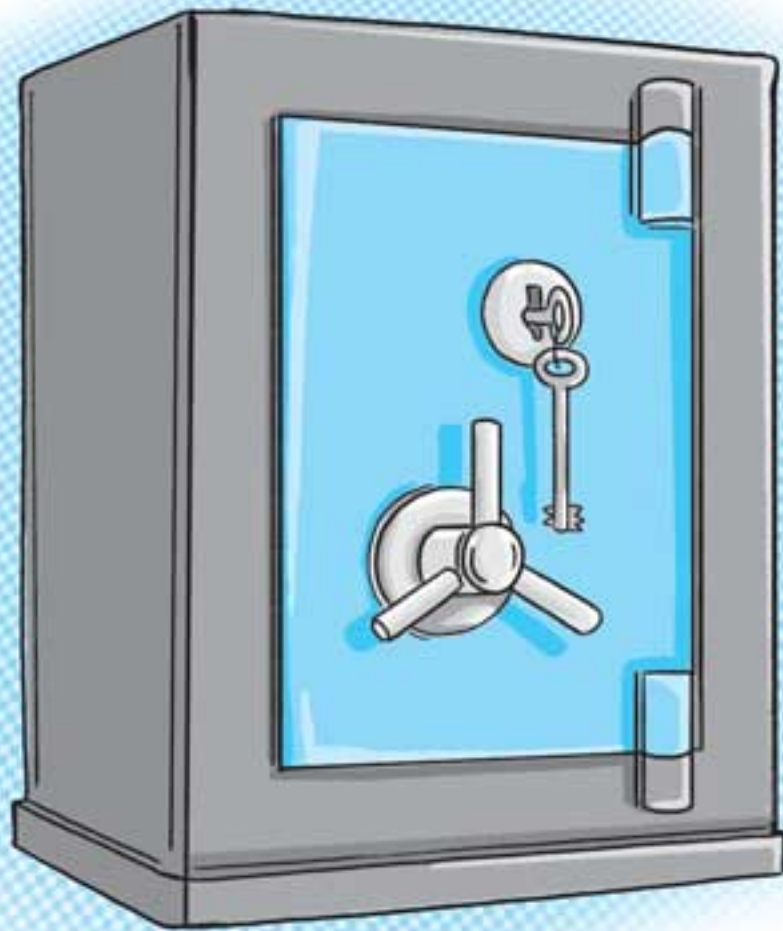

فصل ۹: درک مطلب و نتیجه‌گیری

فصل ۱۰: گزاره‌ها و استدلال

فصل ۱۰: سوالات مبتنی بر حروف الفبا

فصل ۱۱: کدگذاری و رمزگشایی‌های کلامی

فصل ۱۱: کدگذاری و رمزگشایی‌های کلامی

مبحث ۸۲ کدگذاری با حروف

مبحث ۸۳ رمزگشایی از حروف

مبحث ۸۴ کدگذاری حروف با اعداد

مبحث ۸۵ کدگذاری اعداد با حروف

مبحث ۸۶ کدگذاری با استفاده از جدول

مبحث ۸۷ کدگذاری کلمات با کلمات

مبحث ۸۸ کدگذاری با یک زبان فرضی

مبحث ۸۹ کدگذاری کلمات با اعداد

مبحث ۹۰ کدگذاری تحلیلی با حروف

پاسخ: گزینه‌ی «۲»

با کمی دقت متوجه می‌شوید که در این دستگاه، آ، ب، پ، ت، ... با ۱، ۲، ۳، ۴، ... کد شده‌اند؛ بنابراین:

$$۷۱ = ۲۸ + ۱ + ۲۷ + ۱۵ \Rightarrow م + الف + ل + س = سلام$$

$$۴۲ = ۱۶ + ۱۳ + ۱۲ + ۱ \Rightarrow ش + ز + ر + الف = ارزش$$

به همین ترتیب برای کلمه‌ی «ارزش» داریم:

با این احوال کرونای بعنون توصیه می‌کنم که تسلطتون رو روی اعداد بالا ببرید تا با شنیدن قیمت‌ها مغزتون هنگ نکنه! یکی از دوستانم می‌گفت زنگ زدم قیمت یه ماشین رو سوال کردم، طرف یه قیمتی بهم گفت که مغزم درجا قفل کرد. بعوش گفتم: «این ماشین تمیزه؟» فروشنده گفت: «آره». «یکه نمی‌دونستم پی باید بگم، گفتم: «پیش همه عزیزه؟» فروشنده گوشه‌ی رو قطع کرد.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱۹۳۹. اگر یک دستگاه کدگذاری، کلمه‌ی «آلمان» را با کد ۱۹۸۱۶ و کلمه‌ی «برزیل» را با کد ۲۴۵۳۹ نشان دهد، «ایران» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۲۴۱۷۶ (۲) ۱۴۳۹۶ (۳) ۱۹۱۳۹ (۴) ۱۳۴۱۶

۱۹۴۰. اگر یک دستگاه کدگذاری، کلمه‌ی «ظلمت» را با کد ۶۸۵۳ و کلمه‌ی «اکبر» را با کد ۲۷۹۱ نشان دهد، «کازم» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۷۹۵۳ (۲) ۷۲۶۵ (۳) ۷۱۸۳ (۴) ۹۲۸۵

۱۹۴۱. اگر یک دستگاه کدگذاری، کلمه‌ی «ماهی» را با کد ۳۵۱۹ و کلمه‌ی «تابان» را با کد ۲۵۴۵۶ نشان دهد، کلمه‌ی «مهتاب» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۳۹۵۴۶ (۲) ۵۱۲۴۶ (۳) ۳۵۲۴۵ (۴) ۳۱۲۵۴

۱۹۴۲. اگر یک دستگاه کدگذاری، کلمه‌ی «حسن» را با کد ۳۷۴ و کلمه‌ی «ترانه» را با کد ۹۶۲۴۸ نشان دهد، کلمه‌ی «استراحت» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۲۷۹۶۳۳۹ (۲) ۲۹۷۶۳۳۹ (۳) ۳۹۶۸۷۴۲ (۴) ۷۶۲۳۹۲۸

۱۹۴۳. یک دستگاه کدگذاری، «مینا» را با ۳۸۱۲ و «سهیلا» را با ۷۴۸۵۲ نشان می‌دهد. این دستگاه «مهسا» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۳۵۲۱ (۲) ۳۷۸۲ (۳) ۳۴۷۲ (۴) ۳۴۸۲

۱۹۴۴. اگر یک دستگاه کدگذاری، «خرم» را با کد ۳۹۴، «شاد» را با کد ۸۵۷ و «دوری» را با کد ۷۱۹۲ نشان دهد، «خورشید» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) ۳۹۱۲۸۷ (۲) ۳۱۹۸۲۷ (۳) ۳۱۸۹۷۲ (۴) ۳۱۹۲۸۷

۱۹۴۵. اگر یک دستگاه کدگذاری، «فخر» را با کد ۳۹۲ و «هراز» را با کد ۵۲۶۸ نشان دهد، «زرافه» را با چه کدی نمایش می‌دهد؟

- (۱) ۸۶۵۲۳ (۲) ۸۳۵۲۶ (۳) ۸۲۵۳۶ (۴) ۸۲۶۳۵

یک دستگاه کدگذاری، «ترافیک» را با کد ۳۵۱۷۹۲ و «موریانه» را با کد ۶۸۵۹۱۰۴ نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات داده‌شده، در سؤال‌های ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۳، کلمه‌ی داده‌شده با چه کدی نشان داده می‌شود؟

۱۹۴۶. کامران

- (۱) ۲۱۶۵۱۰ (۲) ۲۱۴۵۹۰ (۳) ۲۱۶۴۱۰ (۴) ۲۱۶۵۰۹

۱۹۴۷. فوت‌وفن

- (۱) ۸۷۳۸۷۰ (۲) ۷۸۳۷۹۰ (۳) ۷۸۳۷۸۰ (۴) ۷۸۳۸۷۰

۱۹۴۸. کارنامه

- (۱) ۲۱۵۰۱۶۵ (۲) ۲۱۵۰۱۶۴ (۳) ۲۱۵۱۰۶۴ (۴) ۲۱۵۰۱۶۶

۱۹۴۹. فرومایه

- (۱) ۷۵۸۱۶۹۴ (۲) ۷۵۸۶۱۹۴ (۳) ۷۵۸۶۱۴۹ (۴) ۷۵۶۸۱۹۴

۲۱۵۶۳ (۴)	۲۵۱۶۳ (۳)	۲۵۶۱۳ (۲)	۱۹۵۰. کرامت ۲۵۱۳۶ (۱)
۷۱۵۰۲ (۴)	۷۵۰۲۱ (۳)	۷۵۰۱۲ (۲)	۱۹۵۱. فرانک ۷۵۱۰۲ (۱)
۷۱۸۲۳۵ (۴)	۷۱۲۳۸۵ (۳)	۷۱۲۸۳۵ (۲)	۱۹۵۲. فاکتور ۷۱۲۳۵۸ (۱)
۷۵۰۱۶ (۴)	۷۵۱۶۰ (۳)	۷۵۶۱۰ (۲)	۱۹۵۳. فرمان ۷۵۶۰۱ (۱)

یک دستگاه کدگذاری، «شهریار» را با کد ۸۳۶۵۲۶ و «استفاده» را با کد ۲۴۱۹۲۰۳ نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات داده شده، در سؤال‌های ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۹، کلمه‌ی داده شده با چه کدی نشان داده می‌شود؟

۸۶۲۹۱ (۴)	۸۶۳۹۱ (۳)	۸۶۲۴۱ (۲)	۱۹۵۴. شرافت ۸۶۰۹۱ (۱)
۶۹۱۲۶ (۴)	۶۹۴۲۶ (۳)	۶۸۱۲۶ (۲)	۱۹۵۵. رفتار ۶۹۱۶۲ (۱)
۸۴۱۳۹۶۱۳ (۴)	۸۴۱۳۶۹۱۳ (۳)	۸۴۱۳۶۸۱۳ (۲)	۱۹۵۶. شسته رفته ۸۱۴۳۹۱۶۳ (۱)
۹۶۵۱۲۰۴ (۴)	۹۶۴۱۲۳۰ (۳)	۹۶۱۴۲۰۳ (۲)	۱۹۵۷. فرستاده ۹۶۴۱۲۰۳ (۱)
۴۸۴۶۲ (۴)	۴۶۶۲۸ (۳)	۴۶۸۶۲ (۲)	۱۹۵۸. سرشار ۴۶۸۲۶ (۱)
۹۴۶۲۱ (۴)	۹۰۶۸۵ (۳)	۹۶۸۰۳ (۲)	۱۹۵۹. فشرده ۹۸۶۰۳ (۱)

یک دستگاه کدگذاری، «تبریز» را با کد ۳۵۷۹۱ و «همدان» را با کد ۴۶۸۲۰ نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات داده شده، در سؤالات ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۴، کلمه‌ی داده شده با چه کدی نشان داده می‌شود؟

۳۴۲۷۱ (۴)	۳۴۷۲۰ (۳)	۳۴۷۲۱ (۲)	۱۹۶۰. تهران ۳۴۲۷۰ (۱)
۶۲۱۰۸۷۲۰ (۴)	۶۲۱۰۷۸۲۰ (۳)	۶۲۱۰۸۷۰۲ (۲)	۱۹۶۱. مازندران ۶۲۱۰۷۸۰۲ (۱)
۵۷۰۶۱۴ (۴)	۵۷۰۲۶۴ (۳)	۵۰۷۱۶۴ (۲)	۱۹۶۲. برنامه ۵۰۷۴۱۶ (۱)
۳۶۰۵۲۰ (۴)	۴۶۷۲۵۰ (۳)	۶۴۷۵۲۰ (۲)	۱۹۶۳. مهربان ۶۵۴۷۲۰ (۱)
۳۲۹۱۵۲۸۲ (۴)	۰۲۱۲۹۵۸۲ (۳)	۰۲۱۹۲۵۲۸ (۲)	۱۹۶۴. نازی آباد ۰۲۱۹۵۲۸۲ (۱)

۱۹۶۵. اگر یک دستگاه کدگذاری، «نمایش» را با کد «۳۷۴۲۹» نشان دهد، «ماشین» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

۷۴۹۲۳ (۴)	۷۴۲۹۳ (۳)	۴۷۹۳۲ (۲)	۸۴۹۲۵ (۱)
-----------	-----------	-----------	-----------

۱۹۶۶. اگر یک دستگاه کدگذاری، «کارتون» را با کد «۹۲۳۸۴۱» و «سینما» را با کد «۶۵۱۰۲» نشان دهد، «ناکسی» را با چه کدی نشان می‌دهد؟

۲۸۶۹۵ (۴)	۸۲۶۹۵ (۳)	۸۲۹۶۵ (۲)	۷۴۹۲۳ (۱)
-----------	-----------	-----------	-----------

۱۹۶۷. اگر یک دستگاه کدگذاری، «کیمیا» را با کد «۷۳۹۳۸» و «فروزان» را با کد «۲۱۵۴۸۶» نشان دهد، «ماکروفر» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۹۸۷۱۵۲۱ (۲) ۳۸۷۵۱۰۲ (۳) ۹۸۷۱۵۱۲ (۴) ۹۸۷۵۱۱۲
۱۹۶۸. اگر یک دستگاه کدگذاری، «۲۴۶۸۵» را با کد «۳۳۷۷۶» نشان دهد، «۳۵۷۹۱» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۴۴۸۲۶ (۲) ۴۴۸۸۲ (۳) ۴۶۶۸۲ (۴) ۴۴۶۸۲
۱۹۶۹. اگر یک دستگاه کدگذاری، «۳۵۷۹۶» را با کد «۴۴۸۸۷» نشان دهد، «۴۶۸۲۳» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۵۷۹۱۴ (۲) ۵۵۹۱۴ (۳) ۵۵۹۳۴ (۴) ۵۵۷۱۴
۱۹۷۰. اگر یک دستگاه کدگذاری، «انبه» را با کد «۱۹۲۸» و «مویز» را با کد «۳۷۴۶» نشان دهد، «آبمیوه» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۱۲۳۴۶۷ (۲) ۱۲۴۶۷۸ (۳) ۱۲۳۴۷۸ (۴) ۱۳۴۷۸۹
۱۹۷۱. اگر یک دستگاه کدگذاری، «تاریخ» را با کد «۵۸» نشان دهد، «جغرافیا» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۸۹ (۲) ۷۹ (۳) ۸۷ (۴) ۹۷
۱۹۷۲. اگر یک دستگاه کدگذاری، حرف «ی» را با کد «۶۴» و کلمه «ابر» را با کد «۳۰» نشان دهد، کلمه «غار» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۷۵ (۲) ۷۰ (۳) ۸۰ (۴) ۷۳
۱۹۷۳. اگر یک دستگاه کدگذاری، «صندلی» را با کد «۴» نشان دهد، «دانشگاه» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۵ (۲) ۸ (۳) ۶ (۴) ۷
۱۹۷۴. اگر یک دستگاه کدگذاری، «گل» را با کد «۱۳» و «رها» را با کد «۵۵» نشان دهد، «پدر» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۷۴ (۲) ۶۰ (۳) ۵۴ (۴) ۷۰
۱۹۷۵. اگر یک دستگاه کدگذاری، «آظ» را با کد «۲۰» و «باظ» را با کد «۴۰» نشان دهد، «پاظ» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۴۰ (۲) ۷۰ (۳) ۵۰ (۴) ۶۰
۱۹۷۶. اگر یک دستگاه کدگذاری، «بهار» را با کد «۸-۳۷-۷-۱۸» نشان دهد، «تابستان» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۹-۷-۸-۲۳-۱۱-۳-۱۰ (۲) ۱۱-۱۰-۷-۹-۲۰-۸-۳۴ (۳) ۱۰-۷-۸-۲۱-۱۰-۷-۳۵ (۴) ۱۰-۷-۸-۲۰-۱۱-۱۰-۳۰
۱۹۷۷. اگر یک دستگاه کدگذاری، «مدرسه» را با کد «۲۸۱۰۱۲۱۵۳۱» نشان دهد، «کلاس» را با چه کدی نشان می‌دهد؟
 (۱) ۲۶۲۵۱۱۶ (۲) ۲۵۲۷۱۳۱۵ (۳) ۲۵۲۷۱۰۱۵ (۴) ۲۵۲۷۰۱۱۵
۱۹۷۸. اگر یک دستگاه کدگذاری، «صادق» را با کد «۸۱۱۶» نشان دهد، «وحید» را با چه کدی نمایش می‌دهد؟
 (۱) ۳۹۵۰ (۲) ۳۸۵۱ (۳) ۳۷۴۹ (۴) ۳۹۵۲

مبحث ۸۵

کدگذاری اعداد با حروف

در سؤالات این مبحث، ارقام و اعداد بر اساس حروف و کلمات کدگذاری می‌شوند؛ یعنی به جای هر عدد یا رقم، به حرف یا کلمه قرار داده می‌شود. شما باید ارتباط بین حروف و اعداد رو مشخص کرده و براساس اون کدگذاری یا رمزگشایی کنید. برای حل این نوع سؤال‌ها ابتدا باید مشخص کنید که هر عدد با کدام حرف متناظره، سپس به جای اعداد و ارقام داده شده، حروف و کلمات متناظر رو قرار بدید. همون طور که در مبحث قبل گفتیم، چون عددها از چپ به راست و در فارسی کلمه‌ها از راست به چپ خونده می‌شوند، پس باید اولین عدد سمت چپ، مربوط به اولین حرف سمت راست باشه؛ بنابراین رقم‌های عدد داده شده رو از راست به چپ نوشته و کد مربوط به هر رقم رو زیر اون بنویسید. حالا کد به دست اومده رو از راست به چپ بخونید. برای اینکه بهتر متوجه توضیحات داده شده بشید، برید مثال‌ها رو با دقت بخونید.

مثال یک دستگاه کدگذاری، ۲ را با «د»، ۳ را با «س»، ۹ را با «ن»، ۵ را با «پ»، ۴ را با «ج» و ۶ را با «ش» نشان می‌دهد. این دستگاه ۵۹۹۴۲۳ را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) سددسچپ (۲) دشسچدس (۳) دسسچپن (۴) پنچدس (۵) سنندشس

پاسخ: گزینه‌ی «۴»

اگر به جای ارقام، حروف متناظر را قرار دهیم، داریم:

۳ ۲ ۴ ۹ ۹ ۵
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
پ ن ن چ د س

بنابراین عدد ۵۹۹۴۲۳ با کد «پنچدس» نشان داده می‌شود.

مثال یک دستگاه کدگذاری، ۳۴۵۶ را با کد «جوان» و ۷۴۸۷ را با کد «کودک» نشان می‌دهد. این دستگاه ۷۳۵۸ را با چه

کدی نشان می‌دهد؟

(۱) کوان (۲) کجاد (۳) جواد (۴) کادو (۵) دوان

پاسخ: گزینه‌ی «۲»

با توجه به اطلاعات داده‌شده اعداد به‌صورت زیر کدگذاری شده‌اند:

۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۸ ۵ ۳ ۷
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ک ج ا د ک ج ا د

بنابراین عدد ۷۳۵۸ با کد «کجاد» نشان داده می‌شود.

پرسش‌های چندگزینه‌ای

۱۹۷۹. یک دستگاه کدگذاری، ۱۵۷۸۹ را با کد «گیلاس» و ۲۳۴۶ را با کد «فندق» نشان می‌دهد. این دستگاه ۳۵۴۷۶ را با چه کدی نشان می‌دهد؟

(۱) نداق (۲) فیلاق (۳) نیداس (۴) نیدلق (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۰. یک دستگاه کدگذاری، ۱۹۴۷۹ را با کد «زنجان» و ۵۲۶۸ را با کد «مشهد» نشان می‌دهد. این دستگاه ۱۹۶۸۲۴ را با چه کدی

نشان می‌دهد؟

(۱) زنه‌دنج (۲) زنه‌دشج (۳) زنه‌دهج (۴) زنه‌دهج (۵) هیچ‌کدام

یک دستگاه کدگذاری، اعداد را به‌صورت زیر کدگذاری می‌کند:

۴ ۶ ۸ ۹ ۳ ۵ ۱ ۲ ۷
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
و د ب ه س ک ی ا ن

با توجه به اطلاعات داده‌شده، در سؤالات ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴، اعداد داده‌شده با چه کدی نشان داده می‌شوند؟

۱۹۸۱. ۱۸۴۶۳۲ (۱) بیناس (۲) بیناسد (۳) بیناسد (۴) بیناهد (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۲. ۸۷۹۳۴۱ (۱) یودنسب (۲) یودسین (۳) یوکسنب (۴) یوکنبد (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۳. ۶۴۹۲۸ (۱) اندیک (۲) ناکید (۳) ناسیب (۴) اندیس (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۴. ۱۹۲۸۳۷ (۱) بکدیسو (۲) بکدیسا (۳) بدکیسا (۴) بدکیسو (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۵. یک دستگاه کدگذاری، ۱۵۷۲۹ را با کد «سرطان» و ۲۳۴۶ را با کد «ایدز» نشان می‌دهد. این دستگاه عدد ۲۳۵۴۹ را با چه

کدی نشان می‌دهد؟

(۱) ایسدن (۲) ایردن (۳) ایسن (۴) ایرسن (۵) هیچ‌کدام

۱۹۸۶. یک دستگاه کدگذاری، ۳۳۹۴۶ را با کد «ممتاز» و ۱۹۸۷ را با کد «کتبی» نشان می‌دهد. این دستگاه عدد ۹۴۶۷۸ را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) مازبی (۲) تازیب (۳) مازیک (۴) کازبی (۵) کازمی

۱۹۸۷. یک دستگاه کدگذاری، ۹۴۳ را با کد «زرد» و ۶۵۸۲ را با کد «سیاه» نشان می‌دهد. این دستگاه، ۹۶۵۳۸ را با چه کدی نشان می‌دهد؟

- (۱) زیسدا (۲) زرسدا (۳) زسیدا (۴) زسیاد (۵) زسداه

یک دستگاه کدگذاری اعداد را به صورت زیر کدگذاری می‌کند:

۰	۵	۸	۷	۶	۱	۲	۹	۳	۴
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
س	ا	و	پ	ر	ب	ر	ک	ش	ج
م									

با توجه به اطلاعات داده شده، در سوالات ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۲، اعداد داده شده با چه کدی نشان داده می‌شوند؟

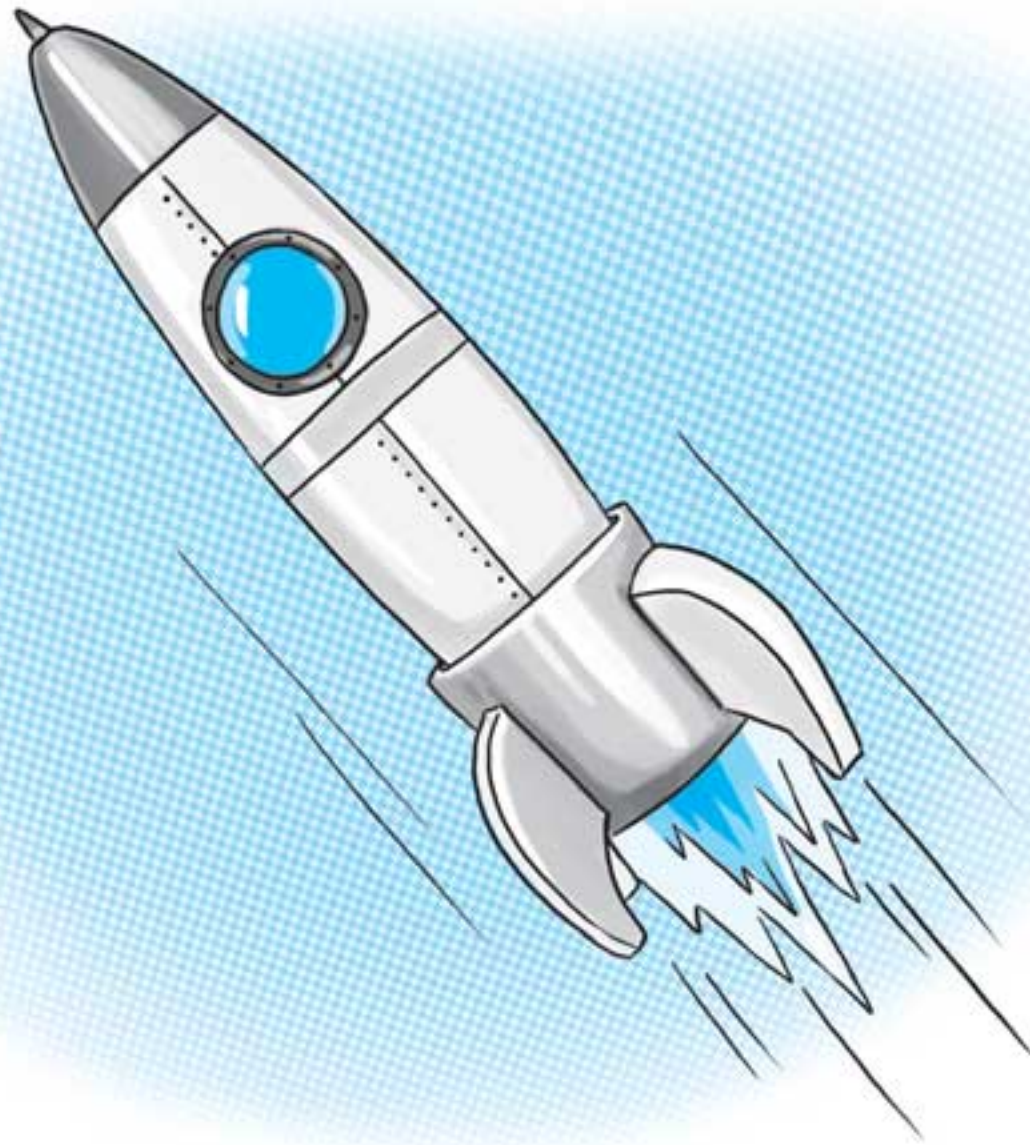
				۴۲۱۶۶۵ . ۱۹۸۸	
(۱) سبریپ	(۲) سبریپش	(۳) سپریبج	(۴) شیرببس	(۵) هیچ کدام	
۶۷۸۲۵ . ۱۹۸۹	(۱) بکشیق	(۲) بکشجم	(۳) برشپج	(۴) بکشپش	(۵) بکشپج
۵۵۲۱۸ . ۱۹۹۰	(۱) ککپرش	(۲) ججبرش	(۳) ججبرس	(۴) ججپرش	(۵) سسبرش
۷۲۰۴۳۵ . ۱۹۹۱	(۱) کپمساش	(۲) کپسماج	(۳) پکمساج	(۴) کپمساج	(۵) کجمسپ
۷۳۹۲۱۶ . ۱۹۹۲	(۱) کاوپرب	(۲) کامپرب	(۳) کاوپرب	(۴) ساشبرک	(۵) کاجبرش

یک دستگاه کدگذاری ۳۶۴۹۲ را به صورت «تکمیل» و ۵۰۸۱ را به صورت «نرده» نشان می‌دهد. با توجه به اطلاعات داده شده، در سوالات ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۸، اعداد داده شده با چه کدی نشان داده می‌شوند؟

				۳۳۹۸۰ . ۱۹۹۳	
(۱) تیتکر	(۲) تتیدر	(۳) تتدیر	(۴) تتدین	(۵) نتریر	
۶۴۵۸ . ۱۹۹۴	(۱) کمنه	(۲) کمره	(۳) کمرد	(۴) کردند	(۵) کمند
۹۲۴۸۶ . ۱۹۹۵	(۱) یلمدک	(۲) یلمتک	(۳) یلمرک	(۴) یکمکد	(۵) کیملد
۵۴۳۲۱ . ۱۹۹۶	(۱) نمثلد	(۲) منثله	(۳) نمثله	(۴) نمثلر	(۵) نمتره
۹۰۱۸۹ . ۱۹۹۷	(۱) یرکدی	(۲) یرندی	(۳) یرهدی	(۴) یرکدی	(۵) یرکدن
۳۴۲۵۱ . ۱۹۹۸	(۱) تملره	(۲) تملنه	(۳) تملند	(۴) تملنک	(۵) یرملد

بخش ۵

دقت، سرعت، توجه و تمرکز

فصل ۱۲: سنجش سرعت با سؤالات کلامی

فصل ۱۳: سنجش دقت و سرعت با سؤالات تحلیلی

بخش ۶

پاسخنامه

۱۹۴۱. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، عدد متناظر با هر حرف به صورت زیر به دست می‌آید:

م	ه	ت	ا	ب	—	ت	ا	ب	ا	ن	.	م	ا	ه	ی
↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓
۴	۵	۲	۱	۳		۴	۵	۲	۱	۳		۹	۱	۵	۳

بنابراین کد متناظر با کلمه‌ی «مهتاب»، ۳۱۲۵۴ است.

۱۹۴۲. گزینه‌ی «۱» با توجه به اطلاعات داده‌شده، می‌توان کد خواسته‌شده را به صورت زیر به دست آورد:

ا	س	ت	ر	ا	ح	ت	—	ت	ر	ا	ن	.	ح	س	ن
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓
۹	۳	۲	۶	۹	۹	۳		۹	۳	۲	۶		۸	۴	۲

بنابراین کد متناظر با کلمه‌ی «استراحت»، ۲۷۹۶۲۳۹ است.

۱۹۴۳. گزینه‌ی «۳» عدد متناظر با هر حرف به صورت زیر به دست می‌آید:

م	ه	س	ا	—	س	ه	ی	ل	ا	.	م	ی	ن	ا
↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓
۲	۷	۴	۳		۲	۷	۴	۳	۲		۲	۱	۸	۳

بنابراین کد متناظر با کلمه‌ی «مهسا»، ۳۴۷۲ است.

۱۹۴۴. گزینه‌ی «۲» اعداد متناظر با حروف مختلف به صورت زیر است:

خ	و	ر	ش	ی	د	—	د	خ	ر	م	.	ش	ا	د	د	و	ر	ی
↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
۷	۲	۸	۹	۱	۳		۷	۲	۸	۹		۴	۹	۳	۲	۱	۷	۵

بنابراین «خورشید» با کد ۳۱۹۸۲۷ نشان داده می‌شود.

۱۹۴۵. گزینه‌ی «۴» اعداد متناظر با هر حرف به صورت زیر است:

ز	ر	ا	ف	ه	—	ف	ن	ر	.	ه	ر	ا	ز
↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓
۵	۳	۶	۲	۸		۵	۳	۶		۸	۶	۲	۵

بنابراین «زرافه» با کد ۸۲۶۳۵ نشان داده می‌شود.

در سؤالات ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۳، اعداد متناظر با حروف مختلف به صورت زیر است:

ت	ر	ا	ف	ی	ک	م	و	ن	ه
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
۴	۰	۸	۶	۲	۹	۷	۱	۵	۳

۱۹۴۶. گزینه‌ی «۱»

۲	۱	۶	۵	۱	۰	—	ک	ا	م	ر	ا	ن
↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓
۰	۱	۵	۶	۱	۲		۰	۱	۵	۶	۱	۲

۱۹۴۷. گزینه‌ی «۴»

۷	۸	۳	۸	۷	—	ف	و	ت	و	ف	ن
↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓
۰	۷	۸	۳	۸	۷		۰	۷	۸	۳	۸

۱۹۴۸. گزینه‌ی «۲»

۲	۱	۵	۰	۱	۶	—	ک	ا	ر	ن	ا	م	ه
↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
۴	۶	۱	۰	۵	۱	۲		۴	۶	۱	۰	۵	۱

۱۹۴۹. گزینه‌ی «۲»

۷	۵	۸	۶	۱	۹	—	ف	ر	و	م	ا	ی	ه
↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
۴	۹	۱	۶	۸	۵	۷		۴	۹	۱	۶	۸	۵

۱۹۵۰. گزینه‌ی «۳»

۲	۵	۱	۶	۲	—	ک	ا	م	ر	ا	ت
↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓	↓
۳	۶	۱	۵	۲		۳	۶	۱	۵	۲	

۱۹۲۳. گزینه‌ی «۴» حروف کلمه‌ی موردنظر، سومین حرف بعد از حروف کد داده شده است.

۱۹۲۴. گزینه‌ی «۳» حروف اول، دوم، سوم و چهارم کلمه‌ی موردنظر، به ترتیب اولین، دومین، سومین و چهارمین حرف بعد از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۲۵. گزینه‌ی «۲» کلمه به دو گروه سه‌حرفی تقسیم شده و ترتیب حروف هر گروه، برعکس می‌شود.

۱۹۲۶. گزینه‌ی «۵» حروف اول و دوم با هم، حروف سوم و چهارم با هم و حروف پنجم و ششم با هم جابه‌جا می‌شوند.

۱۹۲۷. گزینه‌ی «۱» حروف کلمه‌ی موردنظر، سومین حرف قبل از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۲۸. گزینه‌ی «۳» حروف کلمه‌ی موردنظر، اولین حرف قبل از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۲۹. گزینه‌ی «۱»

این دستگاه کدگذاری، ترتیب حروف را برعکس می‌کند.

۱۹۳۰. گزینه‌ی «۵» کلمه به دو گروه چهارحرفی تقسیم شده و ترتیب حروف هر گروه، برعکس می‌شود.

۱۹۳۱. گزینه‌ی «۴»

این دستگاه کدگذاری، ترتیب حروف را برعکس می‌کند.

۱۹۳۲. گزینه‌ی «۲» حروف کلمه‌ی موردنظر، اولین حرف بعد از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۳۳. گزینه‌ی «۱» حروف کلمه‌ی موردنظر، به صورت یکی‌درمیان، دومین حرف بعد و دومین حرف قبل از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۳۴. گزینه‌ی «۲» حروف دوم، چهارم و ششم تغییری نمی‌کند و حروف اول، سوم و پنجم کلمه‌ی موردنظر، اولین حرف قبل از حروف متناظر در کد داده‌شده است.

۱۹۳۵. گزینه‌ی «۳» حروف اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم کلمه‌ی موردنظر، به ترتیب اولین، دومین، سومین، چهارمین و پنجمین حرف قبل از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۳۶. گزینه‌ی «۵» کلمه به دو گروه چهارحرفی تقسیم شده و در هر گروه، ترتیب حروف برعکس می‌شود.

۱۹۳۷. گزینه‌ی «۲» حروف کلمه‌ی موردنظر، چهارمین حرف قبل از حروف کد داده‌شده است.

۱۹۳۸. گزینه‌ی «۱» برای اینکه حروف کلمه را از روی حروف کد به دست آوریم، ابتدا باید حرف آخر کد را به اول آن منتقل کنیم؛ سپس هر حرف را به حرف قبل از خودش تغییر دهیم.

مبحث ۸۴ کدگذاری حروف با اعداد

۱۹۳۹. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، عدد متناظر با هر حرف به صورت زیر به دست می‌آید:

ا	ی	ر	ا	ن	—	ب	ر	ز	ی	ل	.	آ	ل	م	ا	ن
↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓	↓
۶	۱	۴	۳	۱		۶	۱	۴	۳	۱		۶	۱	۸	۹	۱

بنابراین کلمه‌ی «ایران» با کد ۱۳۴۱۶ نشان داده می‌شود.

۱۹۴۰. گزینه‌ی «۲» با توجه به اطلاعات داده‌شده، می‌توان عدد متناظر با هر حرف را به دست آورد.

ک	ا	ظ	م	—	ک	ا	ب	ر	.	ظ	ل	م	ت
↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓		↓	↓	↓	↓
۵	۶	۲	۷		۵	۶	۲	۷		۳	۵	۸	۶

بنابراین کد متناظر با کلمه‌ی «کاظم»، ۷۲۶۵ است.

۱۹۶۱. گزینه‌ی «۴»

۶۲۱۰۸۷۲۰ → م ا ز ن د ر ا ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۲ ۷ ۸ ۰ ۱ ۲ ۶

۱۹۶۲. گزینه‌ی «۳»

۵۷۰۲۶۴ → ب ر ن ا م ه
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۴ ۶ ۲ ۰ ۷ ۵

۱۹۶۳. گزینه‌ی «۲»

۶۴۷۵۲۰ → م ه ر ب ا ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۲ ۵ ۷ ۴ ۶

۱۹۶۴. گزینه‌ی «۲»

۰۲۱۹۲۵۲۸ → ن ا ز ی ا ب ا د
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۸ ۲ ۵ ۲ ۹ ۱ ۲ ۰

۱۹۶۵. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، عدد متناظر با هر حرف به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

ن م ا ی ش
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۹ ۲ ۴ ۷ ۳

بنابراین کلمه‌ی «ماشین» با کد ۷۴۹۲۳ نشان داده می‌شود.

۱۹۶۶. گزینه‌ی «۲» با توجه به اطلاعات داده‌شده، عدد متناظر با هر حرف به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

ک ا ر ت و ن س ی م
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۵ ۶ ۱ ۴ ۸ ۳ ۲ ۹

بنابراین کلمه‌ی «تاکسی» با کد ۸۲۹۶۵ نشان داده می‌شود.

۱۹۶۷. گزینه‌ی «۱» با توجه به اطلاعات داده‌شده، عدد متناظر با هر حرف به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

ک ی م ا ف ر و ز ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۶ ۴ ۵ ۱ ۲ ۸ ۹ ۳ ۷

بنابراین کلمه‌ی «ماکروفر» با کد ۹۸۷۱۵۲۱ نشان داده می‌شود.

۱۹۶۸. گزینه‌ی «۲» به رقم‌های یکان، صدگان و دهگان هزار، یک واحد اضافه شده و از رقم‌های دهگان و یکان هزار یک واحد کم می‌شود.

۱۹۶۹. گزینه‌ی «۲» به رقم‌های یکان، صدگان و دهگان هزار، یک واحد اضافه شده و از رقم‌های دهگان و یکان هزار، یک واحد کم می‌شود.

۱۹۷۰. گزینه‌ی «۳»

اعداد متناظر با حروف مختلف به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

ا ن ب ه م و ی ز
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۶ ۴ ۷ ۳ ۸ ۲ ۹ ۱

بنابراین «آبمیوه» با کد ۱۲۳۴۷۸ نشان داده می‌شود.

۱۹۷۱. گزینه‌ی «۴»

اگر حروف الفبا را به‌ترتیب با ۱، ۲، ۳، ... کدگذاری کنیم، داریم:
 تاریخ = ۴ + ۱ + ۱۲ + ۳۲ + ۹ = ۵۸

بنابراین کد متناظر با جغرافیا برابر است با:

۶ + ۲۲ + ۱۲ + ۱ + ۲۳ + ۳۲ + ۱ = ۹۷

۱۹۷۲. گزینه‌ی «۲» با توجه به اینکه حرف «ی» که ۳۲ امین حرف الفبای

فارسی است با کد ۶۴ کدگذاری شده، متوجه می‌شویم که حروف الفبا به‌ترتیب با ۲، ۴، ۶، ... کدگذاری شده‌اند؛ بنابراین:

غار = ۴۴ + ۲ + ۲۴ = ۷۰ ابر = ۲ + ۴ + ۲۴ = ۳۰

۱۹۵۱. گزینه‌ی «۱»

۷۵۱۰۲ → ف ر ا ن ک
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۲ ۰ ۱ ۵ ۷

۱۹۵۲. گزینه‌ی «۳»

۷۱۲۳۸۵ → ف ا ک ت و ر
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۵ ۸ ۳ ۲ ۱ ۷

۱۹۵۳. گزینه‌ی «۲»

۷۵۶۱۰ → ف ر م ا ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۱ ۶ ۵ ۷

در سؤالات ۱۹۵۴ تا ۱۹۵۹، اعداد متناظر با حروف مختلف به‌صورت زیر است:

ش ه ر ی ا س ت ف د
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۹ ۱ ۴ ۲ ۵ ۶ ۳ ۸

۱۹۵۴. گزینه‌ی «۴»

۸۶۲۹۱ → ش ر ا ف ت
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۱ ۹ ۲ ۶ ۸

۱۹۵۵. گزینه‌ی «۴»

۶۹۱۲۶ → ر ف ت ا ر
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۶ ۳ ۱ ۹ ۶

۱۹۵۶. گزینه‌ی «۳»

۸۴۱۳۶۹۱۳ → ش س ت ه ر ف ت ه
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۳ ۱ ۹ ۶ ۳ ۱ ۴ ۸

۱۹۵۷. گزینه‌ی «۱»

۹۶۴۱۲۰۳ → ف ر س ت ا د ه
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۳ ۰ ۲ ۱ ۴ ۶ ۹

۱۹۵۸. گزینه‌ی «۱»

۴۶۸۲۶ → س ر ش ا ر
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۶ ۳ ۸ ۶ ۴

۱۹۵۹. گزینه‌ی «۱»

۹۸۶۰۳ → ف ش ر د ه
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۳ ۰ ۶ ۸ ۹

در سؤالات ۱۹۶۰ تا ۱۹۶۴، اعداد متناظر با حروف مختلف به‌صورت زیر است:

ت ب ر ی ز ه م د ا ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۲ ۸ ۶ ۴ ۱ ۹ ۷ ۵ ۳

۱۹۶۰. گزینه‌ی «۳»

۳۴۷۲۰ → ت ه ر ا ن
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 ۰ ۲ ۷ ۴ ۳

۱۹۸۳. گزینه‌ی «۵» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۶۴۹۲۸ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۸ ۲ ۹ ۴ ۶
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ا ن ک د ی

۱۹۸۴. گزینه‌ی «۱» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۱۹۲۸۳۷ با حروف زیر متناظر هستند:

۷ ۳ ۸ ۲ ۹ ۱
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ب ک د ی س و

۱۹۸۵. گزینه‌ی «۲»

حروف متناظر با رقم‌های عددهای داده‌شده به صورت زیر است:

۶ ۴ ۳ ۹ ۲ ۷ ۵ ۱
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
س ر ط ا ن ی د ز

بنابراین ۲۳۵۴۹، با کد «ایردن» نشان داده می‌شود.

۱۹۸۶. گزینه‌ی «۲»

حروف متناظر با رقم‌های عددهای داده‌شده به صورت زیر است:

۷ ۸ ۱ ۶ ۴ ۹ ۳
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
م ت ا ز ک ب ی

بنابراین ۹۴۶۷۸، با کد «تازیب» نشان داده می‌شود.

۱۹۸۷. گزینه‌ی «۳»

حروف متناظر با رقم‌های عددهای داده‌شده به صورت زیر است:

۲ ۸ ۵ ۶ ۳ ۴ ۹
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ز ر د س ی ا ه

بنابراین ۹۶۵۳۸، با کد «زسیدا» نشان داده می‌شود.

۱۹۸۸. گزینه‌ی «۳» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۴۲۱۶۶۵ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۵ ۶ ۶ ۱ ۲ ۴
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
س پ ر ب ر ب ج

۱۹۸۹. گزینه‌ی «۵» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۶۷۸۲۵ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۵ ۲ ۸ ۷ ۶
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ب ک ش پ ج

۱۹۹۰. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۵۵۲۱۸ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۸ ۱ ۲ ۵ ۵
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ج ج پ ر ش

۱۹۹۱. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۷۲۰۴۳۵ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۵ ۳ ۴ ۰ ۲ ۷
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ک پ م س ا ج

۱۹۹۲. گزینه‌ی «۱» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۷۳۹۲۱۶ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۶ ۱ ۲ ۹ ۳ ۷
↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ک ا و پ ر ب

۱۹۷۳. گزینه‌ی «۳» در این دستگاه کدگذاری، کد هر کلمه، تعداد حروف آن کلمه منهای یک است.

۱۹۷۴. گزینه‌ی «۱» با توجه به اطلاعات داده‌شده، حروف الفبا به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

ا = ۳۲، ب = ۳۱، ...، و = ۳، ه = ۲، ی = ۱

بنابراین «پدر» با $۳۰ + ۲۳ + ۲۱ = ۷۴$ کدگذاری می‌شود.

۱۹۷۵. گزینه‌ی «۴»

اگر حروف الفبا را به ترتیب با ۱، ۲، ۳، ... کدگذاری کنیم، داریم:

آظ = $۱ \times ۲۰ = ۲۰$ ، باظ = $۲ \times ۱ \times ۲۰ = ۴۰$

بنابراین: پاظ = $۳ \times ۱ \times ۲۰ = ۶۰$

۱۹۷۶. گزینه‌ی «۳» حروف الفبا به ترتیب با ۷، ۸، ...، ۳۸ کدگذاری شده‌اند؛ بنابراین «تابستان» را می‌توان به صورت ۱۰-۷-۸-۲۱-۱۰-۷-۳۵ کدگذاری کرد.

۱۹۷۷. گزینه‌ی «۴»

اگر حروف الفبا را به ترتیب با ۱، ۲، ۳، ... کدگذاری کنیم، داریم:

۲۸-۱۰-۱۲-۱۵-۳۱ = ۲۸۱۰۱۲۱۵۳۱ مدرسه

۲۵-۲۷-۰۱-۱۵ = ۲۵۲۷۰۱۱۵ کلاس

۱۹۷۸. گزینه‌ی «۲»

اگر حروف الفبا را به ترتیب با ۱، ۲، ۳، ... کدگذاری کنیم، داریم:

ص = ۱۷ $\Rightarrow ۱ + ۷ = ۸$ | = ۱

د = ۱۰ $\Rightarrow ۱ + ۰ = ۱$ ق = ۲۴ $\Rightarrow ۲ + ۴ = ۶$

بنابراین ۸۱۱۶ = صادق؛ به همین صورت برای «وحید»، کد ۳۸۵۱ به دست می‌آید:

و = ۳۰ $\Rightarrow ۳ + ۰ = ۳$ ح = ۸

ی = ۳۲ $\Rightarrow ۳ + ۲ = ۵$ د = ۱۰ $\Rightarrow ۱ + ۰ = ۱$

مبحث ۸۵ کدگذاری اعداد با حروف

۱۹۷۹. گزینه‌ی «۴» با توجه به اطلاعات داده‌شده، حروف متناظر با رقم‌های عددهای داده‌شده به صورت زیر است:

۶ ۴ ۳ ۲ ۹ ۸ ۷ ۵ ۱
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
گ ی ل ا س ف ن د ق

بنابراین ۳۵۴۷۶ با کد «نیدلق» نشان داده می‌شود.

۱۹۸۰. گزینه‌ی «۲» با توجه به اطلاعات داده‌شده، حروف متناظر با رقم‌های عددهای داده‌شده به صورت زیر است:

۸ ۶ ۲ ۵ ۹ ۷ ۴ ۹ ۱
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ز ن ج ا ن م ش ه د

بنابراین ۱۹۶۸۲۴ با کد زنه‌دشج نشان داده می‌شود.

۱۹۸۱. گزینه‌ی «۳» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۱۸۴۶۳۲ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۲ ۳ ۶ ۴ ۸ ۱
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ب ی ن ا س د

۱۹۸۲. گزینه‌ی «۳» با توجه به اطلاعات داده‌شده، رقم‌های عدد ۸۷۹۳۴۱ به صورت زیر کدگذاری می‌شوند:

۱ ۴ ۳ ۹ ۷ ۸
↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
ی و ک س ن ب

بخش ۷

پیوست دانستنی‌های مفید کلامی

پیوست الف: گنجینه‌ی مفاهیم و معانی واژگان مدرسه‌ای (از سوم تا نهم)

پیوست ب: گنجینه‌ی کامل کنایه‌ها، ضرب‌المثل‌ها، واژه‌های هم‌آوا و ایهام‌ساز

پیوست ب: گنجینه‌ی کامل کنایه‌ها، ضرب‌المثل‌ها، واژه‌های هم‌آوا و ایهام‌ساز

کنایه‌ها

آ

از این جهان به جهان دگر شدن ← مردن
از آن جهان آمده ← از مرگ نجات‌یافته
از بام افتادن ← بی‌پول و ورشکست شدن
از پای افتادن ← ناتوان شدن
از پای درآمدن ← کشته شدن، مردن
از پای درآوردن ← کشتن
از جا در رفتن ← خشمگین شدن
از جا کنده شدن دل ← ترسیدن
از جای شدن ← عصبانی شدن (از کوره در رفتن)
از چاله به چاه افتادن ← به گرفتاری بدتر دچار شدن، بدتر شدن اوضاع
از خستگی به جان آمدن ← ناتوان و عاجز شدن
از خود به در شدن ← از خود بی‌خود شدن
از خون، شیر ساختن ← توانا و ماهر بودن
از دهن افتادن ← سرد و غیرقابل خوردن شدن
از راه مرو ← فریفته نشو، اشتباه نکن
از زیر سنگ هم شده ← با تحمل سختی و تلاش بسیار
از عرش به فرش آمدن ← خوار و ذلیل شدن
از نیش، نوش ساختن ← ماهر و توانا بودن
از همه بریدن ← گوشه‌گیر شدن
استخوان‌سوز ← بسیار دردناک و آزاردهنده
افتاده ← ناتوان و درمانده (یا متواضع)
افسار گسیخته ← رهاننده، شتابان و غیرقابل کنترل
انگشت خاییدن ← دریغ و افسوس خوردن
انگشت روی کسی گذاشتن ← نشان دادن یا مدنظر قرار دادن کسی
اوراق شستن ← از بین بردن و پاک کردن نوشته‌ها
آب از سر گذاشتن ← ترسیدن
آب به دهان خشک شدن ← تعجب کردن و ترسیدن
آب روی آتش ریختن / آب بر آتش زدن ← آرام کردن اوضاع
آب شدن کسی ← شرمنده شدن کسی
آسمان جُل ← بی‌نوا و فقیر
آسمان گیر شدن ← آشکار شدن، مشهور شدن
آش‌ولاش ← زخمی و آسیب‌دیده
آفتاب تیغ کشید ← آفتاب بیرون آمد و طلوع کرد
آگنده گوش ← گر، ناشنوا
آیه‌ی یاس خواندن ← ناامید بودن

ب

با سر دوییدن ← با شوق رفتن
باب دندان ← مطابق سلیقه و میل
باد به دست داشتن ← بی‌حاصلی
بادپا ← سریع
باریک‌بین ← نکته‌سنج و بادقت

بال شکسته داشتن ← معلول و ناتوان بودن
بالا کشیدن ← به زور تصاحب کردن
بر آب بودن / بر باد بودن چیزی ← ناپایدار بودن چیزی
بر سر سفره‌ی رنگین کسی نشستن ← مهمان کسی
شدن و از قیل کسی زندگی را گذراندن
بر قوران تخیل راه رفتن ← خیال ورزیدن
بر قدم کسی قدم کشیدن / از قلم کسی رقم کشیدن ← تقلید و پیروی از کسی
بر منکر چیزی لعنت فرستادن ← باور کردن چیزی
برگ سفر بستن ← آماده‌ی سفر شدن
بستن دست کسی ← اسیر و گرفتار کردن کسی
بسمل کردن ← ذبح کردن و سر بریدن
بلند بودن دست کسی ← توانایی و قدرت داشتن
بنای زندگی بر آب دیدن ← امید به زندگی نداشتن یا مرگ خود را نزدیک دیدن
بور شدن ← شرمنده شدن، خجالت‌زده شدن
بوسیدن دست کسی ← قدردانی از کسی
به آخر خط رسیدن ← در شرف مرگ و نابودی قرار داشتن
به باد رفتن ← نابود شدن
به بند آوردن ← اسیر کردن
به تنگ آمدن ← خسته شدن
به تیر دوختن کسی ← با تیر زدن و کشتن کسی
به چشم خوردن ← دیده شدن
به خون کشیدن ← نابود کردن و کشتن
به دام چیزی افتادن ← گرفتار شدن به چیزی
به درک فرستادن ← نابود کردن
به زه کردن کمان ← آماده کردن کمان
به سر شدن ← پایان یافتن
به شاگردی رفتار کسی رفتن ← تقلید و پیروی از کسی
به گوشه‌ای خزیدن ← انزوا و تنهایی گزیدن
به میدان باش ← مبارزه و جهاد کن، قیام کن
به نیش (دندان) کشیدن ← خوردن
بی‌دست و پای ← ناتوان

پ

پا در رکاب داشتن ← آماده‌ی حرکت بودن
پا فشردن ← مصمم شدن
پایی شدن ← اصرار کردن، دنبال کردن و پیگیری بودن
پای در دامن آوردن ← انزوا و گوشه‌گیری
پای یک سو نهادن ← کاری نکردن، کناره‌گیری از کاری
پای‌کشان رفتن ← کند و آرام و به‌سختی رفتن
پای‌کوبان ← شاد و بانشاط
پخته ← باتجربه، عاشق
پر و بال دادن به کسی ← توجه و لطف کردن به کسی
پراکنده شدن نام کسی ← مشهور شدن کسی
پرچم‌دار ← رهبر و پیشوا
پرده برداشتن از رخسار ← آشکار شدن
پرده‌داری ← افشا کردن راز، هتاک‌ی و ابروریزی

پر زرق و برق ← تجملاتی و پرشکوه
پریدن رنگ از رخ ← ترسیدن
پشت بر زمین بودن ← کامروا بودن، مساعد بودن اوضاع
پشت دست را داغ کردن ← توبه کردن، پشیمان شدن
و عبرت گرفتن
پشت راست کردن در کاری ← توانایی و قدرت یافتن
در کاری، محکم کردن موقعیت خود در کاری
پشت کسی را به خاک رساندن ← شکست دادن کسی
پنجه کردن با کسی ← جنگیدن و درافتادن با کسی
پنهان شدن فروغ کسی ← به پایان رسیدن عمر یا قدرت کسی
پوست و استخوان شدن ← لاغر شدن
پولادبازو ← نیرومند و قوی
پیر شوی ← عمر طولانی داشته باشی
پیراهن بر تن دریدن ← شادمانی
پیشانی بر خاک گذاشتن ← سجده کردن
پیشانی بلند داشتن ← نیک‌اقبال بودن

ت

تا خرخره خوردن ← خیلی خوردن
تا دو قدمی چیزی بودن ← خیلی نزدیک بودن به چیزی
تا کردن ← رفتار کردن
تاج سر بودن ← عزیز و سرور بودن
تاج و تخت دادن به کسی ← به پادشاهی رساندن کسی
تازه شدن ← زنده و باطراوت شدن
تخم نیکی کاشتن ← نیکی کردن
تردامن ← ناپاک و گناهکار
تره خرد کردن ← ارزش قائل شدن
تک‌وتوک ← بسیار اندک
تمام‌عیار ← کامل و خالص
تن در جل رفتن ← نابود شدن، مردن
تن در ندادن ← نپذیرفتن، راضی نشدن
تنگ‌نظر ← کوتاه‌بین و حسود
تیر از شست رفته باز نمی‌گردد ← کار از کار گذشته و چاره‌جویی بی‌فایده است.
تیره‌روان ← بدذات، گناهکار
تیره‌روز ← بدبخت و بیچاره
تیزپا ← شتابان و سریع‌گذرنده

ج

جام گرفتن ← شراب نوشیدن و عیش و خوش‌گذرانی
جامه دریدن ← نهایت شوق و شادمانی
جان فرسودن ← عذاب و آزار دادن
جان‌کندن ← مردن
جگردوز ← کشنده و مهلک
جگرسوز ← آزاردهنده، زجرآور
جوییده جوییده ← آرام و به‌آهستگی
جهان‌گیر شدن ← مشهور شدن
جیک کسی در نمی‌آمد ← همه ساکت بودند.

گ

گذشتن از چیزی ← رها کردن چیزی
 گذشتن تأثیر اختر کسی ← از بین رفتن خوشبختی کسی
 گرد بر آوردن از چیزی ← نابود کردن چیزی
 گردن نگذارن ← اطاعت نکردن
 گردیدن از چیزی ← منصرف شدن از چیزی
 گرگ و میش ← صبح بسیار زود که تاریکی و روشنی در هم می آمیزد
 گرم شدن چانه ← به حرف افتادن، زیاده گوی شدن، پرحرفی کردن
 گرم و سرد روزگار دیده ← باتجربه
 گره زد دل گشودن ← ترک ناراحتی
 گزیده شدن از کسی ← آسیب دیدن از کسی
 گشوده شدن در بر کسی ← حل شدن مشکل کسی، رهایی یافتن کسی از مشکل
 گل زدن به جایی ← بستن جایی
 گل رخان ← زیبارویان
 گل عذار ← زیبارو
 گلوگیر بودن ← مایه ی رنج و آزار بودن، کشنده و خفه کننده بودن
 گندم از گندم بروید، جو زجو ← هر کاری نتیجه ی خودش را دارد
 گندم نمای جو فروش بودن ← ریاکار بودن
 گوش به راه بودن ← منتظر بودن
 گوشش بدهکار نبود ← توجه نمی کرد
 گهی پشت به زین، گهی زین به پشت ← همراه بودن سختی و راحتی

ل

لای کتاب را باز کردن ← مطالعه کردن
 لب را به دندان گزیدن ← حسرت خوردن

ضرب المثلها
آ

آب از آب تکان نخوردن: کنایه از آرامش، بدون نگرانی
 آب از آسیاب افتادن: برقرار شدن آرامش - خاموش شدن سروصدا
 آب از سر گذشتن: امید نداشتن - به پایان آمدن کاری
 آب آمد و تیمم باطل شد: اصل کار آمد و فرع بی مورد است.
 آب توی دلش تکان نمی خورد: آرام و آهسته حرکت می کند.
 آب خوش از گلو پایین نرفتن: راحتی نداشتن
 آب در کوزه و ما تشنه لبان می گردیم: هدف و مقصود در نزدیکی ما قرار دارد، اما به دنبال آن می گردیم.
 آب را از سرچشمه باید بست: جلوی ضرر و زیان را از مبدأ باید گرفت.
 آب زیر پوستش رفته است: کمی چاق شده است - وضع مالی اش بهتر شده است.
 آبشان در یک جوی نمی رود: با هم توافق ندارند - با یکدیگر خوب نیستند.
 آب غوره گرفتن: گریه کردن - گریستن

لب گشودن ← سخن گفتن
 لرزیدن دل ← ترسیدن
 لنگر گرفتن ← توقف کردن

م

مابقی را نقداً خط بکش ← بقیه را نادیده بگیر و از آنها صرف نظر کن
 ماسیدن توطئه ← عملی شدن و گرفتن توطئه
 ماه روی ← زیبا
 مثل باد رفتن ← سریع رفتن
 مثل بلبل خواندن ← سریع و روان خواندن
 مثل شاخ شمشاد ← سرحال و شاد
 مثل غلم یزید ماندن ← دراز و بلندقد بودن
 محل نگذاشتن ← بی اعتنایی کردن
 محمل آراستن ← آماده ی سفر شدن
 مرتعش شدن تارهای قلب ← تحت تأثیر قرار گرفتن
 مرد میدان نبودن ← جرأت و توانایی نداشتن
 مرده بودن بخت کسی ← بدبخت بودن کسی
 معیشت تنگ داشتن ← سخت زندگی کردن
 مغز کسی را بر آوردن ← کشتن کسی
 منی کردن ← از خود سخن گفتن و تکبر ورزیدن
 میدان دادن ← فرصت دادن

ن

نامه ی عمل در دست راست داشتن ← رستگار بودن
 نسل کسی را برداشتن ← نابود کردن نسل کسی
 نفس بر نفس ← پی در پی، مدام
 نفس در سینه حبس کردن ← سکوت کردن، سخن نگفتن
 نفس راست کردن ← نفس عمیق کشیدن و آرامش پیدا کردن
 نقش بر آب کردن ← باطل کردن و از بین بردن

نقش زمین شدن ← از خستگی روی زمین افتادن
 نمک ناشناس ← قدر ناشناس
 نیلی پوش ← عزادار

و

وزن نهادن ← بی ارزش دانستن، مورد بی توجهی قرار دادن

ه

هپل و هپو ← بی نظم و بی مسئولیت
 هردمبیل ← بدون نظم و نامرتب
 هفت خط بودن ← نهایت نیرنگ بازی
 همپا ← همراه
 هم عنان ← همراه، دوش به دوش
 هم قسم ← هم پیمان، متحد
 هم قطار ← دوست، همکار و همردیف
 هیچ برو برگرد نداشتن ← منطقی و حتمی بودن

ی

یار ملک بودن ← داشتن مقام بلند، ارزشمندی
 یک دامن ← بسیار زیاد
 یک موی ← مقدار ناچیز و کم
 یک پارچه ← یک دست و کامل
 یگانه تاز ← بی نظیر و یگانه
 یک زبون به اندازه ی کف دست داشتن ← حراف و گستاخ بودن

آتش زیر خاکستر: آرامش موقت - مودی
 آخر کار خود را کردن: به مقصود خود رسیدن - به هدف خود نائل آمدن
 آخوند شدن چه آسان و انسان شدن چه مشکل: سواد پیدا کردن راحت است، اما انسان شدن سخت است.
 آدم باید لقمه را به اندازه ی دهانش بگیرد: باید با توجه به توانایی خود، کاری را انجام داد.
 آدم شاخ در می آورد: شدت تعجب - حرف های دروغ و غیر قابل قبول
 آدم گدا این همه ادا: آدم های فقیر بیشتر ادا دارند، بیشتر عیب و ایراد می گیرند.
 آدم گرسنه سنگ را هم می خورد: به کسی می گویند که به بهانه ی مطلوب نبودن غذا از خوردن آن امتناع می کند.
 آدم مفت خور خوش سلیقه می شود: کسی که چیزی را رایگان به دست می آورد، بر آن ایراد می گیرد.
 آدم ناشی سرناراز سر گشاد آن می زند: کسی که از انجام کاری اطلاع ندارد و آن را نادرست انجام می دهد.

آب کش به کف گیر می گوید چقدر سوراخ داری: کسی که خودش عیب بسیار دارد و به اندک عیب دیگری ایراد و خرده می گیرد.
 آبم است و گاوم است، نوبت آسیابم است: در یک فرصت محدود، چندین کار با هم داشتن
 آب نخوردن چشم: امیدی نداشتن
 آب و تاب دادن: به موضوعی اهمیت زیادی دادن - اغراق کردن
 آب در دست داری، نخور بیا: در آمدن، فوق العاده عجله و شتاب داشتن
 آبی از او گرم نمی شود: امکان انجام دادن کار از او نیست - نباید به او امیدی داشت.
 آبی که به زندگی ندید حسین / چون گشت شهید بر مزارش بستند:
 در زمان لزوم توجهی به کسی نکردن - در غیر زمان به آن پرداختن، مانند توشداروی پس از مرگ سهراب
 آتش چون برافروخت بسوزد تر و خشک: در اثر حادثه، گناهکار و بی گناه با هم از بین می روند.